

בְּשִׁבְעֵין קַתְדֵרָאִין, עֲלֵיהוּ אֶתְמַר כֹּל הָעוֹנָה אֲמֵן יְהִי שְׁמִיהּ
 רַבָּא מְבָרַךְ בְּכָל כַּחוֹ, קוֹרְעִין לוֹ גִּזְרֵי דֵינֵי שְׁלֵשׁ שַׁבְּעִים שָׁנָה. לְשׁוֹן
 חַד, אִיהוּ שַׁבְּעִים לְשׁוֹן, עַל מִדָּה זְעִירָא דְחֻכְמָה זְעִירָא, דְּאִיהִי
 י' עַל מִדָּה זְעִירָא. עַל חֻכְמָה זְעִירָא דְּאִיהִי י', עַל מִדָּה זְעִירָא
 דְּחֻכְמָה ב', תְּרִין שַׁפְּוֹן, דְּבַהוֹן דַּעַת וּתְבוּנָה, בְּהוֹן אֲשַׁתְּלִימוֹ
 שַׁבְּעֵין וּתְרִין. (ע"כ רע"א מהימנא).

רַבִּי חֵיָא וְרַבִּי יוֹסִי הוּוּ אֲזִילֵי בְּאוֹרְחָא, עַד דַּתְּוּ
 אֲזִילֵי. אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי חֵיָא, נִשְׁתַּדַּל
 בְּמַלְי דְּאוֹרְיָתָא, בְּמַלְי דַּעֲתִיק יוֹמִין. פְּתַח רַבִּי
 חֵיָא וְאָמַר, (תהלים לב) חֲטָאתִי אֹדִיעֵךְ וְגו', מִכָּאן
 אֲזִילִיפְנָא, דְּכָל בַּר נֶשׁ דְּמַכְסֵי חֲטָאוֹי וְלֹא מִפְּרֻשׁ
 לֹון קָמִי מַלְכָּא קַדִּישָׁא, וַיִּתְבַּע עֲלֵיהוּ רַחֲמֵי, לֹא
 יַהֲבִין לִיהּ לְמַפְתַּח פְּתַחַא דְּתְשׁוּבָה, בְּגִין דְּאִיהוּ
 אֲכַסִּיף (נ"א מְכַסִּי) מִנִּיהּ. וְאִי אִיהוּ פָּרִישׁ לֹון קָמִי
 קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חַיִּים עֲלֵיהּ
 וַיִּתְגַּבְּרוּן רַחֲמֵי עַל דֵּינָא.

לשון הקודש

רע"א מהימנא.

רַבִּי חֵיָא וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ.
 עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי
 חֵיָא, נִשְׁתַּדַּל בְּדַבְּרֵי תוֹרָה, בְּדַבְּרֵי
 עֲתִיק הַיָּמִים. פְּתַח רַבִּי חֵיָא
 וְאָמַר, (תהלים לב) חֲטָאתִי אֹדִיעֵךְ וְגו',
 מִכָּאן לְמַדְנֵנּוּ, שֶׁכָּל אָדָם שֶׁמְכַסֶּה אֶת
 חֲטָאוֹי וְאֵינוֹ מִפְּרֻשׁ אוֹתָם לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא וַיִּבְקֶשׁ עֲלֵיהֶם רַחֲמִים, לֹא

לְשׁוֹן הַקָּדוֹשׁ, סוּד הַמְּרַבְּבָה, בְּשִׁבְעִים
 קַתְדֵרָאוֹת, עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר, כֹּל הָעוֹנָה אֲמֵן
 יְהִי שְׁמִיהּ רַבָּא מְבָרַךְ בְּכָל כַּחוֹ, קוֹרְעִים
 לוֹ גִּזְרֵי דֵינֵי שְׁלֵשׁ שַׁבְּעִים שָׁנָה. לְשׁוֹן אַחַד,
 הִיא שַׁבְּעִים לְשׁוֹן עַל מִדָּה קְטַנָּה שֶׁל
 חֻכְמָה קְטַנָּה, שֶׁהִיא י' עַל מִדָּה קְטַנָּה. עַל
 חֻכְמָה קְטַנָּה שֶׁהִיא י', עַל מִדָּה קְטַנָּה שֶׁל
 חֻכְמָה ב', שְׁתֵּי שַׁפְּתִים שֶׁבְּהֵן דַּעַת
 וּתְבוּנָה, בְּהֵן נִשְׁלַמוּ שַׁבְּעִים וּשְׁתַּיִם. (ע"כ

וְכָל שָׁבֵן אִי אִיהוּ בְּכִי, דְּהָא כָּל פְּתָחִין סְתִימִין
 אִיהוּ פְּתַח, וְאַתְּקַבֵּל צְלוֹתֶיהָ, וְעַל דָּא, פְּרִישׁוּ
 דְּחֵטְאֵי, יִקְרָא הוּא דְּמַלְכָּא, לְאַנְבְּרָא רַחֲמֵי עַל
 דִּינָא. וְעַל דָּא כְּתִיב (תהלים ג) זוֹבַח תוֹדָה יִכְבְּדֵנִי.
 מַהוּ יִכְבְּדֵנִי. תְּרִין כְּבוֹדִין אֵינִון, חַד לְעִילָא, וְחַד
 לְתַתָּא, חַד בְּעִלְמָא דִּין, וְחַד בְּעִלְמָא דְאַתִּי.

הַאִי קָרָא קְשִׁיָּא בְּכָלָא, בְּסִגְיָאוֹת מְלִין, דְּהָא
 בְּאוּדָה עָלֵי פְּשְׁעֵי סָגִי. מַהוּ חֲטָאתִי אוֹדִיעֶךָ
 וְעוֹנֵי לֹא כִסִּיתִי, וְלִבְתֵּר אוֹדָה עָלֵי פְּשְׁעֵי לִי, וְעוֹד
 דְּהָא אוֹדָה עָלֵי פְּשְׁעֵי לִי, לָךְ מִיבְעֵי לִיהָ.

אַלְא דְּוֹד, כָּל מְלוֹי בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ אֲמָרֵן,
 וְלְמַלְכוּתָא דְּשָׁמַיָּא אָמַר, בְּגִין דְּאִיהִי
 שְׁלִיחָא מִתַּתָּא לְעִילָא, וְיַמְעִילָאֵי לְתַתָּאֵי, וּמֵאֵן

לשון הקודש

וְאַחַד לְמַטָּה. אַחַד בְּעוֹלָם הַזֶּה וְאַחַד
 בְּעוֹלָם הַבָּא.

הַפְּסִיק הַזֶּה קָשָׁה בְּכַל, בְּרַב דְּבָרִים,
 שְׁהָרֵי בְּאוּדָה עָלֵי פְּשְׁעֵי מַסְפִּיק, מַה
 זֶה חֲטָאתִי אוֹדִיעֶךָ וְעוֹנֵי לֹא כִסִּיתִי,
 וְאַחַר כֵּן אוֹדָה עָלֵי פְּשְׁעֵי לְהִי? וְעוֹד,
 שְׁהָרֵי אוֹדָה עָלֵי פְּשְׁעֵי לְהִי, לָךְ הָיָה
 צְרִיךְ לְהִיּוֹת!

אַלְא דְּוֹד, אֵת כָּל דְּבָרֵי הוּא אָמַר בְּרוּחַ
 הַקֹּדֶשׁ, וְאָמַר אֵת זֶה לְמַלְכוּת הַשָּׁמַיִם,
 מְשׁוּם שֶׁהוּא שְׁלִיחַ מִהַתְּחַתּוֹנִים אֶל

נוֹתָנִים לוֹ לְפַתַּח פְּתַח שֶׁל תְּשׁוּבָה,
 מְשׁוּם שֶׁהוּא מִתְּבַיֵּשׁ (מְכַסֶּה) מַמְנֹו. וְאִם
 הוּא מְפָרֵשׁ אוֹתָם לְפָנֵי הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס עָלָיו,
 וַיִּתְּנֵבְרוּ הֶרְחָמִים עַל הַדִּין.

וְכָל שָׁבֵן אִם הוּא בּוֹכֵה, שְׁהָרֵי כָּל
 הַפְּתָחִים הַסְּתוּמִים הוּא פּוֹתַח, וְתַפְלָתוֹ
 מִתְּקַבֵּלָת. וְעַל זֶה פְּרִישַׁת חֲטָאוֹ, כְּבוֹד
 הוּא לְמַלְךָ לְהַגְבִּיר רַחֲמִים עַל דִּין. וְעַל
 זֶה פְּתוּב, זֹבַח תוֹדָה יִכְבְּדֵנִי. מַה זֶה
 יִכְבְּדֵנִי? שְׁנֵי כְּבוֹדִים הֵם, אַחַד לְמַעְלָה

דְּבַעֵי לְמַלְכָּא, לָהּ אֹדַע בְּקַדְמִיתָא. וְעַל דָּא
 חֲטָאֵתִי אֹדְיֵעָךְ, (ד"א לְמַלְכוּתָא דְשִׁמְיָא קְאָמַר) וְעֹנִי לֹא
 כַּסִּיתִי, מְצַדִּיקוֹ שֶׁל עוֹלָם. אָמַרְתִּי אֹדָה עָלַי פְּשָׁעֵי
 לִי, דָּא מַלְכָּא קְדִישָׁא, דְשָׁלְמָא כֹּלָא דִילִיָּה,
 וְשָׁלְמָא דְבַעֵי בַר נָשׁ לְאַעְלָאָה קָמִיָּה בְּהוֹדָאָה.
 דְּהָא שְׁלָמִים חָכִי מִתְקַרְבִּין בְּהוֹדָאָה, דְּכַתִּיב (ויקרא
 1) עַל זְבַח תּוֹדַת שְׁלָמִיִם. (תהלים לב) וְאַתָּה נִשְׂאֵת עֵוֹן
 חֲטָאֵתִי סָלָה. דָּא לְעִילָא לְעִילָא, אַתָּר דְּעַתִּיקָא
 קְדִישָׁא שְׂרִיא. בְּגִין כֵּךְ, הָאִי קָרָא אַחִיד בְּכֹלָא.

כְּגִוּוֹנָא דָּא, מָאן דִּיתַבַּע בְּעוֹתִיָּה לְמַלְכָּא, בְּעֵי
 לְיַחְדָּא שְׂמָא קְדִישָׁא בְּרַעוּתִיָּה, מִתַּתָּא
 לְעִילָא וּמְעִילָא לְתַתָּא, וּלְקַשְׂרָא כֹּלָא בְּחַד קַשְׂרָא,
 וּבְהַהוּא קַשְׂרָא אֲשַׁתַּכַּח בְּעוֹתִיָּה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי,
 מָאן הוּא חֲבִימָא, לְמַתַּבַּע בְּעוֹתִיָּה כְּדוֹד מַלְכָּא,

לשון הקודש

זְבַח תּוֹדַת שְׁלָמִיִם. וְאַתָּה נִשְׂאֵת עֵוֹן
 חֲטָאֵתִי סָלָה. זֶה לְמַעְלָה לְמַעְלָה, הַמְּקוֹם
 שֶׁהַעֲתִיק הַקָּדוֹשׁ שְׂרוּי. מִשּׁוּם כֵּךְ הַפְּסוּק
 הַזֶּה אוֹחֵז בְּכָל.

כִּמּוֹ זֶה מִי שֶׁמִּבְּקַשׁ בְּקַשְׁתּוֹ לְמַלְכָּה,
 צָרִיךְ לְיַחַד אֶת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ בְּרַצוֹנוֹ,
 מִמַּטָּה לְמַעְלָה וּמִמַּעְלָה לְמַטָּה, וּלְקַשֵּׁר
 הַכֹּל בְּקַשֵּׁר אֶחָד, וּבְאוֹתוֹ קַשֵּׁר גְּמִצָּאת
 בְּקַשְׁתּוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מִי הַחֲכָם לְבַקֵּשׁ

הַעֲלִיּוֹנִים, וּמְעִלִּיּוֹנִים אֶל הַתַּחְתּוֹנִים, וּמִי
 שְׂרוּצָה אֶת הַמַּלְכָּה, הוּא מוֹדִיעַ לָהּ
 בְּרֵאשׁוֹנָה. וְעַל בֵּין חֲטָאֵתִי
 אֹדְיֵעָךְ, (לְמַלְכוּת הַשָּׁמַיִם אָמַר) וְעֹנִי לֹא
 כַּסִּיתִי, מְצַדִּיקוֹ שֶׁל עוֹלָם. אָמַרְתִּי אֹדָה
 עָלַי פְּשָׁעֵי לָהּ – זֶהוּ הַמַּלְכָּה הַקָּדוֹשׁ שֶׁכֵּל
 הַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ, וְהַשְּׁלוֹם שֶׁצָּרִיךְ אָדָם
 לְהַכְנִים לְפָנָיו – בְּהוֹדָאָה. שֶׁהָרִי כֵּךְ
 נִקְרָבִים שְׁלָמִים בְּהוֹדָאָה, שְׂכַתּוֹב עַל

דְּהוּא הָזֶה נָטִיר פְּתִיחָא דְּמַלְכָּא. אָמַר לִיה רַבִּי
 חֵיִיא וְדַאי הָכִי הוּא. וְעַל דָּא אֲוֵרִייתָא אֲוֵלִיף לָן,
 אַרְחִי (דף כ' ע"ב) דְּמַלְכָּא קִדְיִשָּׁא, בְּגִין דְּנִגְדַע לְמִיחָד
 אַבְתְּרִיה, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (דברים יג) אַחֲרֵי יי' אֱלֹהֵיכֶם
 תֵּלְכוּ וְגו'.

רַבִּי יוֹסִי פִּתַח וְאָמַר, (ירמיה לא) כֹּה אָמַר יי' קוֹל
 בְּרָמָה נִשְׁמַע נְהִי בְכִי וְגו'. כֹּה אָמַר יי', הָא
 אֲוִקְמוּתָה, בְּכָל אֲתַר דְּנִבְיָאָה שָׂרִי לְמַלְלָא, הוּוּ מְלוֹי
 אֲשַׁתְּמוּדְעָן, וְהָכָא הָאִי כֹה אָמַר יי', קִדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא. וְמָה אָמַר, קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמַע.

הָכִי תִּנְיִנָן, דְּבַתְּהוּא יוֹמָא דְּאַתְחָרְבִּי מִקְדָּשָׁא
 לְתַתָּא, וַיִּשְׂרָאֵל אֲזָלוּ בְּגָלוּתָא, רִיתִיין עַל
 צַאֲוֵרִיחוֹן, וַיִּדְיִחוֹן מִהַדְקָן לְאַחֲזָרָא. וְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל,
 אֲתַתְּרַכַת מִבֵּית מַלְכָּא לְמִיחָד בַּתְּרִיחוֹן. בְּשַׁעֲתָא
 דְּנִחַתַת, אָמַרַת אִיחָד בְּקִדְמִיתָא וְאַבְכָּה עַל

לשון הקודש

אמר ה', הרי פְּרֻשֵׁת, בְּכָל מְקוֹם שְׁנִבְיָא
 מִתְחִיל לְדַבֵּר, הִיו דְּבָרִים נוֹדְעִים, וְכָאן
 כֹּה אָמַר ה' הַזֶּה, הַקְדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא. וְמָה
 אָמַר? קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמַע.

כִּף שְׁנִינָן, שְׂבָאוֹתוֹ יוֹם שְׁנַחֲרַב בֵּית
 הַמִּקְדָּשׁ לְמַטָּה וַיִּשְׂרָאֵל הִלְכוּ לְגָלוּת,
 רְחִים עַל צִוְאַרְיָהֶם וַיִּדְיָהֶם מִהַדְקוֹת
 לְאַחֲזָר, וְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל נִרְשָׁה מִבֵּית

בְּקִשְׁתוֹ כְּמוֹ דְּוֹד הַמְּלָךְ, שֶׁהוּא הִיךְ
 שׁוֹמֵר אֶת פֶּתַח הַמְּלָךְ? אָמַר לוֹ רַבִּי
 חֵיִיא, וְדַאי כִּף הוּא, וְעַל כֵּן הַתּוֹרָה
 לְמַדָּה אוֹתָנוּ אֶת דְּרַבִּי הַמְּלָךְ הַקְדוּשׁ
 כְּדִי שְׁנַדַע לְלַבֵּת אַחֲרָיו, כְּמוֹ שְׁנִיאָמַר
 (דברים יג) אַחֲרֵי ה' אֱלֹהֵיכֶם תֵּלְכוּ וְגו'.

רַבִּי יוֹסִי פִּתַח וְאָמַר, (ירמיה לא) כֹּה אָמַר
 ה' קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמַע נְהִי בְכִי וְגו'. כֹּה

מְדוֹרָאֵי, וְעַל בְּנֵי, וְעַל בְּעַלְי. כִּד נַחְתַּת, חֲמַת
אֲתַרְתָּא חֲרִיב, וְכַמָּה דְמָא דְחֲסִידֵי אֲתוּשְׁד בְּגִוּוּת,
וְהִיכְלָא קַדִּישָׁא וּבֵיתָא אֲתוּקַד בְּאַשָׁא.

בְּדִין אַרְיַמַת קָלָא, וְאֲתַרְגִּישׁוּ עֲלָאֵי וְתַתָּאֵי, וּמָטָא
קָלָא לְעֵילָא, עַד אֲתַר דְּמִלְפָּא שְׂרֵי בֵיה.
וּבְעָא מִלְפָּא לְאַהֲדָרָא עֲלָמָא לְתַהוּ וּבַהוּ, עַד
דְּנַחְתּוּ כַמָּה אוּכְלוּסִין, וְכַמָּה מִשְׂרִיין לְקַבְלָה, וְלֹא
קַבְלָה תַנְחומִין מִנֵּיהוּ. הָדָא הוּא דְכַתִּיב קוּל
בְּרַמָּה נִשְׁמַע נְהִי בְכִי תַמְרוּרִים רַחַל מְבַכָּה עַל
בְּנֵיה מֵאַנָּה לְהַנְחֵם עַל בְּנֵיה, וְדָלָא קַבְלָה מִנֵּיהוּ
תַנְחומִים. כִּי אֵינְנוּ: בְּגִין דְּמִלְפָּא קַדִּישָׁא הוּא
סְלִיק לְעֵילָא לְעֵילָא, וְלֹא אֲשַׁתְּבַח בְּגִוּוּת, הָדָא הוּא
דְכַתִּיב כִּי אֵינְנוּ, וְלֹא כְּתִיב כִּי אֵינָם.

לשון הקודש

שִׁירְדוּ כַמָּה אוּכְלוּסִים וְכַמָּה מַחְנוּת
בְּנִגְדָה, וְלֹא קַבְלָה תַנְחומִים מֵהֶם. זְהוּ
שְׂכַתוּב, קוּל בְּרַמָּה נִשְׁמַע נְהִי בְכִי
תַמְרוּרִים רַחַל מְבַכָּה עַל בְּנֵיה מֵאַנָּה
לְהַנְחֵם עַל בְּנֵיה, שְׁלֹא קַבְלָה מֵהֶם
תַנְחומִים. כִּי אֵינְנוּ, מִשּׁוּם שֶׁהַמְלִךְ
הַקְדוֹשׁ הִזָּה עוֹלָה לְמַעְלָה לְמַעְלָה וְלֹא
נִמְצָא בְּתוֹכָהּ. זְהוּ שְׂכַתוּב כִּי אֵינְנוּ, וְלֹא
כְּתוּב כִּי אֵינָם.

הַמְלִךְ לְלַבַּת אַחֲרֵיהֶם, בְּשַׁעַת שִׁירְדָה
אֲמַרְה: אֵלֶךְ בְּרֵאשׁוֹנָה וְאַבְכָּה עַל
מְדוּרַי, וְעַל בְּנֵי, וְעַל בְּעַלְי. בְּשִׁירְדָה,
רָאִתָּה אֶת מְקוֹמָה חֲרִיב, וְכַמָּה דָם שֶׁל
חֲסִידִים שְׂפוּד בְּתוֹכוֹ, וְהִיכַל הַקְדוֹשׁ
וְהַפֵּית נִשְׂרַף בְּאַשׁ.

אֲזַ הַרִימָה קוּל, וְרַעֲשׂוּ עֲלִיוֹנִים
וְתַחְתּוֹנִים, וְהַקוּל הַגִּיעַ לְמַעְלָה עַד
לְמָקוֹם שֶׁהַמְלִךְ שְׂרוּי בּוֹ, וְרָצָה הַמְלִךְ
לְהַחְזִיר אֶת הָעוֹלָם לְתַהוּ וּבַהוּ, עַד

אָמַר לִיָּה רַבִּי תֵּיִיא, מָאֵי רַחֵל מְבַכָּה עַל בְּנֵיהָ.
 אָמַר לִיָּה אֹלִיפְנָא, דְּהִיא כְּנַסְתּוּ יִשְׂרָאֵל.
 וְדָא אֲנִתּוּ דִיעֻקֵּב וְדָאֵי, וְכַתִּיב (בראשית כ"ט) וַיֵּאָהֵב
 יַעֲקֹב אֶת רַחֵל. וְכַתִּיב, (בראשית כט) וְרַחֵל עֲקָרָה.
 וְכַתִּיב, הֵתָם (תהלים קיג) מוֹשִׁיבֵי עֲקָרֹת הַבַּיִת אִם
 הַבָּנִים שְׂמַחָה.

דְּבַר אַחַר כִּי אֵינְנוּ, כְּמָה דְאַתְמָר, (בראשית לט) אֵינְנוּ
 גְּדוֹל בַּבַּיִת וְגו', אֵינְנוּ: דְּהָא אֶסְתְּלִיק לְעֵילָא
 וְאַתְרַחֵיק מִכְּלָא. אֵינְנוּ: בְּזוּוּנָא בָּהּ. אֵינְנוּ:
 לְאַשְׁתַּכְּחָא שְׁמִיָּה רַבָּא.

אָמַר רַבִּי תֵּיִיא, מָאֵן אַתְר שְׂרִיא לְאַתְגַּלְאָה. אָמַר
 לִיָּה, מִכִּי מִקְדָּשָׁא. דְּתַמָּן שְׂרִיא וּלְבַתְר
 אֶסְתְּרַת כָּל אַרְעָא דִישְׂרָאֵל. לְבַתְר כִּד נַפְקַת מִן
 אַרְעָא, קָמַת עַל מִדְבָּרָא וַיְתִיבַת תַּמָּן תְּלַת יוֹמִין.
 דְּבַרַת אוּכְלָסְהָא וּמְשִׁירֵיהָא (ס"א וּמְתִיבַתְהָא) וַיְתַכְּהָא

לשון הקודש

(לט) אֵינְנוּ גְּדוֹל בַּבַּיִת וְגו'. אֵינְנוּ – שְׂהַרִי
 הַסְתַּלֵּק לְמַעְלָה וְהִתְרַחַק מִהַבַּל. אֵינְנוּ –
 בְּזוּוּג עֲמִתָּה. אֵינְנוּ – שְׂמִיָּצָא שְׂמוֹ הַגְּדוֹל.
 אָמַר רַבִּי תֵּיִיא, מָאֵיָּה מְקוּם הַתְּחִילָה
 לְגִלּוֹת? אָמַר לוֹ, מִבַּיִת הַמִּקְדָּשׁ, שְׁשָׁם
 שְׂרַתָּה, וְאַחַר כֵּן סוּכְבָּה בְּכָל אֶרֶץ
 יִשְׂרָאֵל. אַחַר כֵּן בְּשִׁנְעָאָה מִן הָאָרֶץ,
 עֲמָדָה עַל הַמִּדְבָּר וַיְשַׁכְּהָ שָׁם שְׁלֹשָׁה

אָמַר לוֹ רַבִּי תֵּיִיא, מָה זֶה רַחֵל
 מְבַכָּה עַל בְּנֵיהָ? אָמַר לוֹ, לְמַדְּנוּ
 שֶׁהִיא כְּנַסְתּוּ יִשְׂרָאֵל, וְזוֹ אֲשֶׁתּוֹ שֶׁל
 יַעֲקֹב וְדָאֵי, שְׂכַתוֹב וַיֵּאָהֵב יַעֲקֹב אֶת
 רַחֵל. וְכַתוֹב (בראשית כט) וְרַחֵל עֲקָרָה.
 וְכַתוֹב שָׁם, (תהלים קיג) מוֹשִׁיבֵי עֲקָרֹת
 הַבַּיִת אִם הַבָּנִים שְׂמַחָה.
 דְּבַר אַחַר כִּי אֵינְנוּ, כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר, (בראשית

מִבֵּי מַלְכָּא, וְקָרְאתָ עָלֶיהָ (איכה א) אֵיכָה יֹשְׁבַה בְּדָר
וְגו'. בָּכוּ רַבֵּי חֲזִיא וְרַבֵּי יוֹסִי.

אָמַר רַבֵּי יוֹסִי, לֹא גָלוּ יִשְׂרָאֵל מֵאַרְעָא, וְלֹא
אֶתְחַרְבּ בֵּי מַקְדָּשָׁא, עַד דְּיִשְׂרָאֵל בְּלָחוּ
אֶשְׁתַּכְּחוּ בְּחִיּוּבָא קָמֵי מַלְכָּא, וְעַד דְּדַבְרֵי עֲלֻמָּא
אֶשְׁתַּכְּחוּ בְּחִיּוּבָא בְּקַדְמוּתָא. הָדָא הוּא דְכַתְיב,
עַמֵּי מְאֻשְׁרִיד מִתְעִים וְדַרְךְ אֹרְחוֹתֶיךָ בִּלְעוּ. (ישעיה ג)
דְּכִיּוֹן דְּרִישֵׁי עַמָּא אֲזִלוּן בְּחִיּוּבָא, כָּל עַמָּא
אֶתְמַשְׁכוּ אֲבַתְרֵיהוּ. רַבֵּי חֲזִיא אָמַר מֵהַכָּא, וְאִם
כָּל עַדְת יִשְׂרָאֵל יִשְׁגוּ, בְּמַאי חֲזִי. בְּגִין וְנַעְלָם דְּבַר
מַעֲיַנֵּי הַקְהָל. דְּעֵינֵי עַמָּא אֵינוֹן רִישֵׁיהוּ, דְּכָל עַמָּא
אֶתְמַשְׁכֵּן אֲבַתְרֵיהוּ.

אֲזִלוּ. עַד דְּחִזּוּ אֲזִילֵי חָמוּ חַד אֶתְר מְדַשְׁנָא
בְּעֻשְׁבִּין, וְנִהָר מֵיָא דְּהָוָה נְגִיד בֵּיהּ. יִתְבוּ.

לשון הקודש

מֵאֻשְׁרִיד מִתְעִים וְדַרְךְ אֹרְחוֹתֶיךָ בִּלְעוּ.
שְׂבִינֵן שְׂרָאשֵׁי הָעַם הוֹלְכִים בְּרִשְׁעָא, כָּל
הָעַם נִמְשָׁכִים אַחֲרֵיהֶם. רַבֵּי חֲזִיא אָמַר
מִכָּאן, וְאִם כָּל עַדְת יִשְׂרָאֵל יִשְׁגוּ –
בְּמַה זֶה הֵיחָא? מִשּׁוּם שְׁנַעְלָם דְּבַר מַעֲיַנֵּי
הַקְהָל, שְׁעֵינֵי הָעַם הֵם רִישֵׁיהֶם, שְׁכָל
הָעַם נִמְשָׁכִים אַחֲרֵיהֶם.

חֲלָכוּ. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים רְאוּ מְקוֹם אַחַד
מְדַשְׁן בְּעֻשְׁבִּים וְנִהָר מִזֶּם זֹרֵם בּוֹ. יִשְׁבוּ.

יָמִים, הִנְהִיגָה אֶת אוֹכְלוֹסִיָּהּ וּמַחְנוֹתֶיהָ
(וישיבותיה) וְתוֹשְׁבֵיהָ מִבֵּית הַמִּלְדָּה, וְקָרְאָה
עָלֶיהָ אֵיכָה יֹשְׁבַה בְּדָר וְגו'. בָּכוּ רַבֵּי
חֲזִיא וְרַבֵּי יוֹסִי.

אָמַר רַבֵּי יוֹסִי, לֹא גָלוּ יִשְׂרָאֵל מִהָאָרֶץ
וְלֹא נִחַרְבּ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ עַד שְׁכָל
יִשְׂרָאֵל נִמְצְאוּ חֲזִיבִים לְפָנֵי הַמִּלְדָּה, וְעַד
שְׁמַנְהֵינֵי הָעוֹלָם נִמְצְאוּ חֲזִיבִים
בְּרַאשׁוֹנָה. זֶהוּ שְׁכַתוּב (ישעיה א) עַמֵּי

עַד דֵּהוּוּ יִתְבִי, פָּרַח חַד עוֹפָא וְרַחִישׁ קַמֵּייהוּ. אָמַר
 רַבִּי חֲזִיא, נִיקוּם מַחְכָּא, דְּוַדַּאי נַגְרִי טוּרְיָא חָכָא
 מִשְׁתַּבְּחִין, קָמוּ וְאִלּוּ. עַד דְּאַהֲדְרוּ רִישֵׁייהוּ, חָמוּ
 אִינוּן לְסִטִּין דְּרַחֲטִין אֲבַתְרִייהוּ, אֲתַרְחִישׁ לֹון נִסָּא,
 וְאַשְׁפָּחוּ קַמֵּייהוּ חַד טֵינְרָא, וְחַד מְעַרְתָּא בֵיה,
 עָאלוּ תַפְּן יִתְבוּ כָּל הַהוּא יוֹמָא וְכָל לַילִיא.

פָּתַח רַבִּי חֲזִיא וְאָמַר, (ירמיה ל) וְאַתָּה אֵל תִּירָא
 עַבְדֵי יַעֲקֹב וְגו', כִּי הִנְנִי מוֹשִׁיעֶךָ מִרְחוֹק.
 מִרְחוֹק, מִקְרוֹב מִיבְעֵי לִיה. וְהָא אוֹקְמוּהָ הָאִי
 קָרָא, מִרְחוֹק, כִּמְה דְאַתְּ אָמַר וְשָׁבוּ מֵאֶרֶץ מִרְחָק.
 אֲבָל מִרְחוֹק, כִּהֵהוּא דְכַתִּיב, (ירמיה לא) מִרְחוֹק יִי'
 נִרְאָה לִי. וְכַתִּיב (משלי לא) מִמִּרְחָק תִּבְיָא לַחֲמָה.
 וּמֵאֵן הִיא. עַמִּיקָא דְנַחְלָא, אֲתַר דֵּההוּא נָהַר נָגִיד
 וְנָפִיק. וְשָׁב יַעֲקֹב, כִּינּוֹן דְּכַתִּיב אֵל תִּירָא עַבְדֵי

לשון הקודש

תִּירָא עַבְדֵי יַעֲקֹב וְגו', כִּי הִנְנִי מוֹשִׁיעֶךָ
 מִרְחוֹק. מִרְחוֹק? מִקְרוֹב הֲיָה צָרִיךְ
 לְהִיטוּ! וְהָרִי בָּאֵרוּ אֵת הַפְּסוּק הַזֶּה,
 מִרְחוֹק - כִּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְשָׁבוּ מֵאֶרֶץ
 מִרְחָק. אֲבָל מִרְחוֹק, כִּי אֲתוּ שְׁפָתוֹב (שם
 לא) מִרְחוֹק ה' נִרְאָה לִי. וְכַתִּיב (משלי לא)
 מִמִּרְחָק תִּבְיָא לַחֲמָה. וּמִי הִיא? עַמִּיק
 הַנַּחַל, הַמְּקוֹם שֶׁאֲתוּ נָהַר יוֹצֵא וְזוֹרֵם.
 וְשָׁב יַעֲקֹב, כִּינּוֹן שְׁפָתוֹב אֵל תִּירָא עַבְדֵי

עַד שֶׁהֵיוּ יוֹשְׁבִים, פָּרַח עוֹף אֶחָד וְרַחֲשׁ
 לְפָנֵיהֶם. אָמַר רַבִּי חֲזִיא, נִיקוּם מִכָּאן,
 שׁוּדַאי חוֹצְבֵי הָרִים (שׁוּדַים) גְּמַצָּאִים כָּאן.
 קָמוּ וְהִלְכוּ. עַד שֶׁחֲחִזְרוּ רְאִישֵׁיהֶם, רָאוּ
 אוֹתָם לְסִטִּים שְׂרָצִים אַחֲרֵיהֶם. הִתְרַחֲשׁ
 לָהֶם גַּם וּמַצָּאוּ לְפָנֵיהֶם סֵלַע אֶחָד וְבוּ
 מְעָרָה אַחַת. נִכְנסוּ לְשֵׁם וַיִּשְׁבוּ כָּל אוֹתוֹ
 יוֹם וְכָל הַלַּיְלָה.
 פָּתַח רַבִּי חֲזִיא וְאָמַר, (ירמיה ל) וְאַתָּה אֵל

יַעֲקֹב, מִהוּ וְשָׁב יַעֲקֹב. אֵלָּא בְּמָה דִּתְנִינֵן, קִדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא סָלִיק לְעֵילָא לְעֵילָא, בְּמָה דְכַתִּיב, (תהלים
 ֵ לָמָּה יי' תַעֲמוּד בְּרַחוּק, וּמִמֶּהוּא אֲתֵר רַחוּק
 הִנְנִי מוֹשִׁיעֵךְ.

וְשָׁב יַעֲקֹב, לְאַתְרֵיהּ (לְבוּרְסֵיא), לְאַזְדוּוּנָא בְּכַנְסַת
 יִשְׂרָאֵל. וְשָׁקֵט: דָּא יְסוּד. וְשֶׁאֲנֵן, לְמִשְׁרֵי
 דִּינִירֵיהּ בַּהּ. וְאִין מִחְרִיד, מִיַּצְחָק. בְּמָה דְאַתְּ
 אָמַר, (בראשית כז) וַיִּתְחַד יַצְחָק חֲרָדָה גְדוּלָּה (דף כ"א
 ע"א) וְעַל דָּא (בראשית לא) וּפְתַח יַצְחָק בְּתִיב. וְהָהוּא פְתַח
 כִּד אֲתַעַר, אֲסַתְלַק יְסוּד לְאַתְרֵי אַחְרָא, הָדָא הוּא
 דְכַתִּיב, (ישעיה לג) פָּתְחוּ בְּצִיּוֹן חַטָּאִים. בְּצִיּוֹן דִּי יִקְרָא,
 וְעַל דָּא וְאִין מִחְרִיד, וְהַשְׁתָּא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 שְׂזִיב לָן מִרְחִיק, וְאַסְתִּיר לָן בְּהַאי אֲתֵר, בְּהַשְׁקֵט
 וּבְשִׁלּוּת, וְאִין מִחְרִיד מִפְּלָא. דְּכִד קִדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא עֶבֶד נִיסָא בְּכֻלָּא עֶבֶד.

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

מִיַּצְחָק. כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית כז) וַיִּתְחַד
 יַצְחָק חֲרָדָה גְדוּלָּה, וְעַל זֶה כְּתוּב (בראשית
 לא) וּפְתַח יַצְחָק. וּכְשֶׁמִּתְעוֹרֵר אוֹתוֹ
 הַפְּתַח, מִסְתַּלֵּק הַיְסוּד לְמָקוֹם אַחֵר. זֶהוּ
 שְׂכַתוֹב (ישעיה לג) פָּתְחוּ בְּצִיּוֹן חַטָּאִים.
 בְּצִיּוֹן דְּוָקָא. וְעַל זֶה וְאִין מִחְרִיד. וְעַכְשָׁו
 הַקּוּדֵשׁ בְּרוּךְ הוּא הַצִּיל אוֹתֵנוּ מִרַחוּק
 וְהַסְתִּיר אוֹתֵנוּ בְּמָקוֹם הַזֶּה בְּהַשְׁקֵט

יַעֲקֹב, מִהוּ וְשָׁב יַעֲקֹב? אֵלָּא כְּמוֹ
 שֶׁשְׂנִינֵנוּ, הַקּוּדֵשׁ בְּרוּךְ הוּא עָלָה לְמַעְלָה
 לְמַעְלָה, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב (תהלים ֵ) לָמָּה ה'
 תַעֲמוּד בְּרַחוּק, וּמֵאוֹתוֹ מָקוֹם רַחוּק -
 הִנְנִי מוֹשִׁיעֵךְ.

וְשָׁב יַעֲקֹב - לְמָקוֹמוֹ (לְכַסְאוֹ), לְהַזְדוּג עִם
 כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וְשָׁקֵט - זֶה יְסוּד. וְשֶׁאֲנֵן
 - לְהַשְׁרוֹת דִּינורוֹ בַּהּ. וְאִין מִחְרִיד -

רְבִי יוֹסִי פָתַח, (שופטים ד) וַיֹּאמֶר אֵלֶיָּה בָּרַק אִם
 תִּלְכִּי עִמִּי וְהִלַּכְתִּי וְגו', מָאִי קָא מַיְירִי. אֵלָּא
 אָמַר בָּרַק הוֹאִיל וְרוּחַ קַדִּישָׁא שְׂרִיא עָלָהּ, בְּזוּבוּתָהּ
 אֲשֶׁתְּזִיב, וְלֹא לִישְׂרֵי עָלֵי נִזְקָא. וּמַה בָּרַק סָמוּךְ
 עַל אֲתַתָּא לְאֲשֶׁתְּזוּבָא בְּגִינָהּ. אֲנִן דְּאֹרִייתָא עֲמָנָא
 דְּהִיא שְׁמִיָּה דְּמַלְכָּא קַדִּישָׁא, עַל אֲתַת פִּמְהָ וְכַמְהָ.

יִתְבוּ גּוֹ הַהוּא מְעַרְתָּא כָּל הַהוּא יוֹמָא, פֶּד רַמְשׁ
 לִילֵיא, אֲתַנְהִיר סִיחָרָא בְּמַעְרְתָּא. עָבְרוּ
 תְּרֵי מַיְיעֵי, וְחַמְרִיהוֹן טְעִינִין מַחְמָרָא וּמִיכְלָא
 לְגַרְמִיָּהוּ שְׂאֲרֵי עַל מְטוּלָא. אָמְרֵי הָאֵי לְהָאֵי,
 נָבִית הָכָא, נִיחַב מִיכְלָא וּמִשְׁתַּיָּא לְחַמְרֵי, וְאֲנִן
 נַעוּל לְמַעְרְתָּא דָּא. אָמַר לִיָּה חֲבַרְיָה עַד לֹא
 נִיעוּל, תִּיכָא הָאֵי קָרָא דְלֹא מַתִּישְׁבָּא.

לשון הקודש

ובשלושה, ואין מחריד מהכל.
 שכשהקדוש ברוך הוא עושה גם, בכל
 הוא עושה.

רבי יוסי פתח, (שופטים ד) ויאמר אליה
 ברק אם תלכי עמי והלכתי וגו', מה זה
 אומר? אלא אמר ברק, הואיל ורוח
 הקדשה שורה עליה, בזכותה אנצל ולא
 ישרה עלי נזק, ומה ברק סמוך על אשה
 להנצל בגללה - אנו, שהתורה עמנו,
 שהיא שמו של המלך הקדוש, על אחת

כמה וכמה.

ישבו בתוך אותה המערה כל אותו
 היום, ובשריד הלילה, האירה הלבנה
 במערה. עברו שני סוחרים וחמוריהם
 טעונים מיין וממאכל לעצמם, נחו על
 מטענם, ואומרים זה לזה: גלון פאן, נתן
 אכל ומשתה לחמורים, ואנו נכנס
 למערה הזו. אמר לו חברו: טרם שנכנס,
 תאמר לי הפסוק הזה שאינו מישוב.

אָמַר לִיָּה מָאִי הוּא. אָמַר לִיָּה מְלָה חַד, וְכַתִּיב, (תהלים נב) אֹדְדָךְ לְעוֹלָם כִּי עָשִׂיתָ וְגו'. מֵהוּ כִּי עָשִׂיתָ, וְלֹא כַתִּיב מָה. וְכַתִּיב כִּי טוֹב נִגְדָה חֲסִידֶיךָ. וְכִי לְגַבִּי אַחֲרָא לָאו אִיהוּ טוֹב, לֹא הָוָה בִּידִיהָ. אָמַר וַי לְטִיּוּעָנָא, דְּשַׁבְּקָנָא לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּגִינֵיהָ. רַבִּי חֵיָא וְרַבִּי יוֹסִי דַּחֹז וַיְתִיב בְּמַעֲרָתָא חֲדוּ, אָמַר רַבִּי חֵיָא לְרַבִּי יוֹסִי, וְלֹא אַמְרִית לָךְ דְּכַד עָבִיד קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא נִסָּא, בְּכֹלָא עָבִיד. נִפְקוּ.

כַּד נִפְקוּ אַקְדִּים רַבִּי חֵיָא וּפְתַח, (ישעיה נז) שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְרַחוּק. תִּירִי שְׁלֵמָא חָכָא, חַד לְרַחוּק, וְחַד לְקָרוֹב, וְכֹלָא חַד. לְרַחוּק, דְּאֵתְעָבִיד קָרוֹב. (תו לְרַחוּק) דָּא הוּא מְאָרִיָּה דְּתִשׁוּבָה, קוּדְם הָוָה רַחוּק, וְהִשְׁתָּא אִיהוּ קָרוֹב. תו רַחוּק, פִּד פִּר

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

הַקּוּדֵשׁ בְּרוּךְ הוּא גַם, בְּכֹל הוּא עוֹשֶׂה? יֵצֵאוּ.

בְּשִׁנְיָאוּ, הַקְדִּים רַבִּי חֵיָא וּפְתַח, (ישעיה נז) שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְרַחוּק. שְׁנֵי שְׁלוֹמוֹת כָּאן, אֶחָד לְרַחוּק וְאֶחָד לְקָרוֹב, וְהַכֹּל אֶחָד. לְרַחוּק – שְׁנַעֲשֶׂה קָרוֹב. (עוֹד לְרַחוּק) זְהוּ בְעֵלֵי הַתִּשׁוּבָה, שְׁקִדְם הָוָה רַחוּק, וְעַכְשָׁו הוּא קָרוֹב. וְעוֹד רַחוּק – בְּשִׁאֲדָם מִתְרַחַק

אָמַר לוֹ: מַה הוּא? אָמַר לוֹ: דְּבַר אַחַד, שְׁכַתּוֹב (תהלים נב) אֹדְדָךְ לְעוֹלָם כִּי עָשִׂיתָ וְגו'. מֵהוּ כִּי עָשִׂיתָ וְלֹא כַתּוֹב מָה? וְכַתּוֹב כִּי טוֹב נִגְדָה חֲסִידֶיךָ, וְכִי לְאַחַר אֵינּוּ טוֹב? לֹא הָוָה בְּדוּדוּ? אָמַר: אוּי לְסַחֲוֹרְתָנּוּ שְׁעוֹבָנּוּ אֵת הַקּוּדֵשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּגִלְלָהּ. רַבִּי חֵיָא וְרַבִּי יוֹסִי שְׁהִיוּ יוֹשְׁבִים בְּמַעֲרָה שְׁמַחוּ. אָמַר רַבִּי חֵיָא לְרַבִּי יוֹסִי, וְלֹא אַמְרִיתִי לָךְ שְׁכַשְׁעוּשָׁה

נָשׂ אֶת־רְחִיק מֵאֹרֵי־יָתָא. רְחִיק הוּא מְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וּמֵאֵן דְּקָרִיב לְאֹרֵי־יָתָא, קָרִיב לִיָּה קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּהַדְרִיה, וְהִשְׁתָּא אֶת־חֲפָרוּ עִמָּנָא וְעוּלוּ לְמַעְרְתָּא אָתוּ אֵינּוֹן מַיְיעִין וְאֶשְׁתָּתְפוּ עִמְהוֹן. אֶשְׁתַּנְקְלוּ לְחַמְרֵי־יָהוּ, וְאֶתְקִנוּ לְמִיכַל, נִבְקוּ בְּלָהוּ לְפּוּם מְעֵרְתָּא.

אָמַר חַד מִן מַיְיעִין נִימְרוּ לָן מְאִרֵי דְאֹרֵי־יָתָא, הַאי קָרָא אֹדְדָּ לְעוֹלָם כִּי עָשִׂיתָ וְאַקְנֶה וְגו'. כִּי עָשִׂיתָ, מֵהוּ כִּי עָשִׂיתָ, וְלֹא כְּתִיב מָה. וְכְתִיב כִּי טוֹב נֶגְדַ חֲסִידֶיךָ, וְכִי לְגַבֵי אַחֲרָא לֹא הוּא טוֹב.

אָמַר רַבֵּי חֲזִיָּא, כִּי עָשִׂיתָ וְדַאי, וּמָה עָשִׂיתָ. לְעוֹלָם. דְּבִגִּין הַאי עוֹלָם, דְּעֵבֵד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאֶתְקֵן לִיָּה, אֹדֵי בַר נָשׂ לְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּכָל יוֹמָא. וְאַקְנֶה שְׂמֻךְ כִּי טוֹב נֶגְדַ

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

הַתּוֹרָה אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה, אֹדְדָּ לְעוֹלָם כִּי עָשִׂיתָ וְאַקְנֶה וְגו'. כִּי עָשִׂיתָ, מָה זֶה כִּי עָשִׂיתָ, וְלֹא כְּתוּב מָה? וְכְתוּב כִּי טוֹב נֶגְדַ חֲסִידֶיךָ, וְכִי לְגַבֵי אַחַר אֵינּוּ כִּי טוֹב? אָמַר רַבֵּי חֲזִיָּא, כִּי עָשִׂיתָ וְדַאי. וּמָה עָשִׂיתָ? לְעוֹלָם. שְׂבַגְלֵל זֶה הָעוֹלָם שְׂעֻשָׁה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהַתְקִין אוֹתוֹ, מוֹדָה אָדָם לְקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכָל יוֹם.

מֵהַתּוֹרָה, רְחִיק הוּא מֵהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמִי שֶׁקְּרֹב לַתּוֹרָה, מְקָרֵב אוֹתוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עִמּוֹ, וְעִבְשׁוּ הַתְּחַבְּרוּ עִמָּנוּ וְתִכְנְסוּ לְמַעְרָה. בָּאוּ אוֹתָם סוֹחְתִּים וְהִשְׁתַּתְּפוּ עִמָּם. שְׁחַרְרוּ אֶת הַמַּשָּׂא מִחֲמוּרֵיהֶם וְתִקְּנוּ לָהֶם אֶכְל, וַיֵּצְאוּ כָּלָם לְפִי הַמַּעְרָה. אָמַר אֶחָד מֵהַסּוֹחְתִּים: יֹאמְרוּ לָנוּ בַּעֲלֵי

חֲסִידֶיךָ, הֵכִי הוּא וְדָאֵי, לְקַבֵּל אֵינּוֹן זַפְאִין, שְׂמָא
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא טוֹב. וְלֹא לְקַבְּלֵי חַיִּיבֵינָא,
 דְּמַבְזִין לֵיהּ בְּכָל יוֹמָא וְלֹא מִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוּרֵייתָא.
 אָמַר לֵיהּ, יֵאוֹת הוּא. אֲבָל מְלָה שְׂמַעְנָא מִבְּתַר
 פּוֹתְלָא, וּמִסְתַּפִּינָא לְגַלְתָּא. אָמְרוּ לֵיהּ רַבֵּי חַיִּיא
 וְרַבֵּי יוֹסֵי, אֵימָא מִלְךְךָ, דְּאוּרֵייתָא לָאו אֵיהוּ
 יְרוּתָא לְאַתְרַּךְ חַד.

אָמַר לוֹן, יוֹמָא חַד הוֹינָא אָזִיל לְלוּד, עָאֲלָנָא
 לְמַתָּא, וְאַסְמַכְנָא גְרַמְאֵי בְּתַר פּוֹתְלָא חַד,
 וְרַבֵּי שְׂמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי הָזֶה בְּהָהוּא בֵּיתָא, וְשְׂמַעְנָא
 מִפּוּמִיָּה הָאֵי קָרָא, אוֹדְךָ לְעוֹלָם פִּי עָשִׂיתָ. אוֹדְךָ,
 דְּוִד הַמֶּלֶךְ עָלְיוּ הַשָּׁלוֹם (לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא) אָמְרוּ, עַל
 הַהוּא עוֹלָם בְּתַרְתָּא, דְּאֵיהוּ עֶבֶד דְּדוֹד מַלְכָּא
 אַחִיד בֵּיהּ בְּהָהוּא עוֹלָם, וּבֵיהּ יָרִית מַלְכוּתָא.

לשון הקודש

אָמַר לָהֶם, יוֹם אַחַד הָיִיתִי הוֹלֵךְ לְלוּד
 וּנְכַנְסְתִּי לְעִיר, וְסַמַּכְתִּי אֶת עַצְמִי אַחַר
 בְּתַל אַחַד, וְרַבֵּי שְׂמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי הָיָה
 בְּאוֹתוֹ הַבַּיִת, וְשְׂמַעְתִּי מִפִּיו אֶת הַפְּסוּק
 הַזֶּה, אוֹדְךָ לְעוֹלָם פִּי עָשִׂיתָ. אוֹדְךָ, דְּוִד
 הַמֶּלֶךְ עָלְיוּ הַשָּׁלוֹם (לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא) אָמְרוּ
 עַל אוֹתוֹ עוֹלָם אַחֲרוֹן, שֶׁהוּא עֹשֶׂה שְׂדוּד
 הַמֶּלֶךְ אַחוּז בּוֹ בְּאוֹתוֹ עוֹלָם, וְבוֹ יָרַשׁ אֶת
 הַמַּלְכוּת. וְאַקְוָה שְׂמַךְ כִּי טוֹב - זֶה

וְאַקְוָה שְׂמַךְ כִּי טוֹב נִגַּד חֲסִידֶיךָ, כִּד זֶה
 וְדָאֵי, כְּנִגַּד אוֹתָם צְדִיקִים, שְׂמֹו שֶׁל
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא טוֹב, וְלֹא כְּנִגַּד
 הַרְשָׁעִים שְׂמַבְזִים אוֹתוֹ בְּכָל יוֹם וְאֵינָם
 עוֹסְקִים בְּתוֹרָה. אָמַר לוֹ, זֶה יָפָה, אֲבָל
 שְׂמַעְתִּי דְּבַר מְאַחֲרֵי הַבְּתַל, וְאַנִּי פּוֹחַד
 לְגַלְתוֹת. אָמְרוּ לוֹ רַבֵּי חַיִּיא וְרַבֵּי יוֹסֵי,
 אָמַר דְּבַרְךָ, שְׂתוֹרָה אֵינָה יִרְשָׁה לְמָקוֹם
 אַחַד.

וְאַקְוֶה שְׂמֵךְ כִּי טוֹב, דָּא קְדָשָׁא בְרִידְהּ הוּא,
בִּיחודָא דְהָאֵי עֲלָמָא דְאַקְרִי טוֹב. אֵימַתִּי אַקְרִי
טוֹב. נְגַד חֲסִידִידְךָ. מָאן אֵינּוֹן חֲסִידִידְךָ.

אַלָּא אֵיךְ חֶסֶד וְאֵיךְ חֶסֶד, וְאַלִּין אַקְרוּן חֲסִידֵי
דְדוּד הַנְּאֻמָּנִים. וְכַד אֵלִין חֲסִידֵי דְדוּד
אַתְמַלִּין מִהֶהוּא טִיבוּ דְנִגִּידוּ דְעִתִּיקָא קְדִישָׁא,
כְּדִין אַקְרִי יְסוּד טוֹב. כְּדִין אֲשַׁתְּכַח טוֹב לְגַבִּייהוּ.
דְהָא (ס"א כד אֲשַׁתְּכַח כְּמָה דְאִיהוּ בֵּיה) כְּמָה דְאֲשַׁתְּכַח דְאִיהוּ
בֵּיה, הָכִי אִיהוּ מְבַסָּם לְהָאֵי עֲלָמָא בְּתַרְאָה. וְכֹלָא
אֲשַׁתְּכַח בְּבִרְכָה, וְעַל דָּא דְדוּד הָזֶה מְחַפָּה לְהָאֵי
דְרַגָּא, דְנִגְהִיר לְהָאֵי עוֹלָם דְאִיהוּ אַחִיד בֵּיה.

מִלִּין אֵלִין הָכִי שְׂמַעְנָא לֹון, אַבְל לָא יִדְעֵנָא מָאֵי
הוּא. אָתוּ רַבִּי תִיָא וְרַבִּי יוֹסִי וְנִשְׁקוּ לִיה
כְּרִישִׁיָה. אָמַר רַבִּי (דף כא ע"ב) תִּיָא, מָאן חָפִי עֵינִידְךָ
כְּעַפְרָא רַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי, דְאַנְתָּ בְּאַתְרָךְ וְאַנְתָּ

לשון הקודש

שהוא בן, כך הוא מבשם את העולם הזה
האחרון הזה, והכל נמצא בכרכה, ועל
בן דוד הזה מחכה לדרגה הזו שמאירה
לעולם הזה שהוא אהוז פה.

הדברים הללו, כך שמעתי אותם, אלא
שלא ידעתי מה זה. פאן רבי תיא ורבי
יוסי ונשקו אותו בראשו. אמר רבי תיא,
מי מכסה עיניך בעפר, רבי שמעון בן

הקדוש ברוך הוא ביחוד של העולם הזה
שנקרא טוב. מתי נקרא טוב? נגד
חסידיך. מי הם חסידיך?

אלא יש חסד ויש חסד, ואלו נקראו
חסדי דוד הנאמנים. וכשחסדי דוד תללו
מתמלאים מאותו טוב ששופע של
העתיק הקדוש, אזי נקרא היסוד טוב,
אזי נמצא להם טוב. שהרי כמו שנמצא

מִרְעִישׁ טוֹרֵיָא עֲלָיִי, וְאֶפִּילוּ צְפוּרֵי שְׁמֵיָא וְכִלְיָא
תְּדָאן בְּמַלּוּלְךָ וְוִי לְעֵלְמָא בְּהֵיִא שְׁעֵתָא כִּד
תְּסַתְּלַק מִנִּיהּ.

תְּוּ פִּתַּח וְאָמַר הַהוּא גִבְרָא, הָא מֶלֶךְ אֲחֵרָא
שְׁמַעְנָא מִנִּיהּ בְּהֵיִא שְׁעֵתָא, בְּקִרְא
דְּכַתְיִב, (דניאל ט) וְעַתָּה שְׁמַע אֱלֹהֵינוּ אֵל תְּפִלַּת
עַבְדְּךָ וְאַל תַּחְנוּנֵינוּ וְגו' לְמַעַן אֲדֹנָי. וְאָמַר הָכִי, אִי
שְׂמָא דָּא מְעֵלְיָא (נ"א לְעֵלְיָא) מִכְּלָא, שְׁפִיר הוּא, דְּהָכִי
אֲמַרִין עָבִיד בְּדִיל מְלָכָא. אֲבָל שְׂמָא דָּא, הָא יָדִיעַ
דְּהוּא אֲתֵר בִּי דִינָא, דְּמִנִּיהּ נָפִיק דִינָא לְעֵלְמָא.
מָאן חָמָא דְּאֲמַרִין לְמְלָכָא, עָבִיד בְּגִין עַבְדְּךָ, אִו
בְּגִין מֶלֶךְ וְעִירָא מִנְךָ.

אֵלָא הָכִי אֲצַטְרִיךְ, דִּשְׂמָא דָּא אֲתַקִּין בֵּיתָא
לְמְלָכָא, וְבִי מִקְדָּשָׁא לְתַתָּא, וְדָא אֲחִיד

לשון הקודש

יוחאי, שאתה במקומך ואתה מרעיש
ההרים העליונים, ואפילו צפורי השמים
וכלם שמחים בדבוריך. אוי לעולם
באותה שעה בשתסתלק ממנו.

עוד פתח ואמר אותו האיש, הרי שדבר
אחר שמעתי ממנו באותה שעה בפסוק
שכתוב (דניאל ט) ועתה שמע אלהינו אל
תפלת עבדך ואל תחנונו וכו' למען

אלא כד צריך, שהשם הזה מתקן את

אדני. ואמר כד, אם השם הזה מעלה
(למעלה) מהכל - יפה הוא. שפך אומרים,
עושה למען המלך. אבל השם הזה הרי
ידוע שהוא מקום של בית דין, שממנו
יוצא דין לעולם. מי ראה שאומרים
למלך עשה למען עבדך, או בשביל דבר
קטן מסך?

בְּדָא, בְּגִין דְּאֵתְקֶשֶׁר דָּא בְּדָא. וְכֵד מִקְדָּשָׁא לְתַתָּא
 קָאִים בְּקִיּוּמִיהּ, הָאִי שְׂמָא לְעֵילָא קָאִים בְּקִיּוּמִיהּ.
 וְדָא הוּא כְּמֵאן דְּאָמַר לְמַלְכָּא בְּנֵי בֵיתָא דָּא,
 וְהִיכְלָא דָּא, בְּגִין דְּלֹא יִשְׁתַּכַּחַת מִטְרוּנִיתָא דִּי־תִבְא
 לְבַר מִהִיכְלָהּ. אוֹף הָכָּא, (דניאל ט) וְהָאֵר פְּנִיךְ עַל
 מִקְדָּשְׁךָ הַשָּׁמַיִם לְמַעַן אֲדֹנֵי. מָאִי טַעְמָא לְמַעַן
 אֲדֹנֵי. דְּלֹא יִשְׁתַּכַּחַת לְבַר מִן דִּיּוֹרִיהּ.

תְּוֹוְהוּ רַבִּי חֵיָא וְרַבִּי יוֹסִי, וְחֵדוּ בְּהָהוּא לִילֵיא.
 בְּתַר דְּאֶכְלוּ, פְּתַח חֲבֵרִיה טַיִיעָא וְאָמַר,
 אִימָא קַמֵּיכוּ מִלָּה חַד, דְּאִשְׁתַּדְּלָנָא בֵּיהּ הָאִי
 יוֹמָא, הָאִי קָרָא דְכֶתִיב, (תהלים ג) מְזִמּוֹר לְדָוִד
 בְּהִיּוֹתוֹ בְּמִדְבַר יְהוּדָה, דְּוִד אָמַר שִׁירְתָּא, כִּד הוּא
 עָרִיק מִחַמּוּי, אִמָּאִי אָמַר (תהלים ג) אֱלֹהִים אֵלֵי אַתָּה
 אֲשַׁחֲרֶךְ צַמְאָה לְךָ נַפְשִׁי וְגו'. אֱלֹהִים אֵלֵי אַתָּה,

לשון הקודש

מחונן למדורו.

תְּמַחֲוּ רַבִּי חֵיָא וְרַבִּי יוֹסִי, וְשַׁמְחוּ
 בְּאוֹתוֹ לִילָהּ. אַחַר שְׂאֶכְלוּ, פְּתַח חֲבֵרוֹ
 הַסּוֹחֵר וְאָמַר, אִמַר לְפָנֵיהֶם דְּכֵר אַחַד
 שֶׁהִתְעַסְקֵתִי בּוֹ הַיּוֹם הַזֶּה, הַפְּסוּק הַזֶּה
 שֶׁכָּתוּב (תהלים ג) מְזִמּוֹר לְדָוִד בְּהִיּוֹתוֹ
 בְּמִדְבַר יְהוּדָה. דְּוִד אָמַר שִׁירָה פְּשִׁטָּה
 בּוֹרַח מִחַמּוּי, לָמָּה אָמַר אֱלֹהִים אֵלֵי
 אַתָּה אֲשַׁחֲרֶךְ צַמְאָה לְךָ נַפְשִׁי וְגו'?

בֵּית הַמִּלְךָ וּבֵית הַמִּקְדָּשׁ לְמַטָּה, וְזֶה
 אַחֲזוּ בְּזוּה, מִשּׁוּם שְׂנֵקֶשֶׁר זֶה בְּזוּה.
 וּבְשֵׁה־מִקְדָּשׁ לְמַטָּה עוֹמֵד בְּמִקְוֵמוֹ, הַשֵּׁם
 הַזֶּה לְמַעְלָה עוֹמֵד בְּמִקְוֵמוֹ, וְזֶה כְּמִי
 שְׂאוֹמֵר לְמַלְךְ: בְּנֵה אֵת הַבַּיִת הַזֶּה וְאֵת
 הַהִיכָל הַזֶּה כְּדֵי שֶׁהַגְּבִירָה לֹא תִמְצָא
 יוֹשְׁבֵת מַחֲוִץ לְהִיכְלָהּ. אַף כָּאֵן – וְהָאֵר
 פְּנִיךְ עַל מִקְדָּשְׁךָ הַשָּׁמַיִם לְמַעַן אֲדֹנֵי.
 מָה הַטַּעַם לְמַעַן אֲדֹנֵי? שְׂלֵא יִמְצָא